

حکم مخدرات در اسلام

تألیف:
قریب اللہ مطیع

فہرست

فضیلت رزق

حلال.....

1

	تعریف مواد
	مخدر.....
9
	انواع مواد
	مخدر.....
10
	حکم مواد
	مخدر.....
12
	دلیل از قرآن
	کریم.....
13

	دلیل از سنت
 مطهر
20
	دلیل
اجماع
22
	دلیل
قیاس
23
	حکم زراعت و تجارت مواد
مخدر:
	26

حکمت در حرام بودن مواد

مخدر.....

33

فتاوی علمای فیصله های سازمانهای

جهانی..... 45

فتاوی علمای در باره مواد

مخدر:..... 45

فیصله سازمانهای بین المللی در باره مواد

مخدر:..... 53

*- جزای شخص معتاد به مواد

مخدر.....

56

*- جزای رواج دهنده مواد

مخدر.....

59

*- جزای قاچاق بران مواد

مخدر..... 61

*- جزای کشاورزان مواد

مخدر..... 62

|۵|

بسم الله الرحمن الرحيم

فضیلت رزق حلال

ستایش و سپاس خداوند عالمیان را

ست، آن ذاتیکه آفریننده زمین و آسمان

است ،ذاتیکه انسان را بیآفرید و بر همه مخلوقاتش برتری داد.

درود و سلام فراوان بررسول گرامی ما حضرت محمد ﷺ ،آنکه بشریت را از تاریکی به روشنی رهنمون فرموده. همه پاکی ها را حلال ، و از پلیدی ها باز داشتند .
وبعد:

خداوند ﷻ زمین را برای انسان هموار ساخت و همه چیزها را برایش مسخر گردانید تا از آن بطور درست و در راه درست استفاده نماید،و بخاطر بدست آوردن روزی حلال بکوشد،تنبلی و سستی را به بهانه این و آن به خود راه ندهد.انسان زحمتکش با هر نوع پیشه و حرفه مباح ،نزد مردم

محبوب و محترم است ، چنانکه انسان بی
کار و تنبل که بار دوش دیگران است ،
سبک ، و از نظرها افتاده می باشد.
اسلام کار و پیشه را محترم شمرده
هرگز اجازه نمیدهد تا شغلی یا پیشه ای
که از آن روزی حلال بدست می آید مورد
تمسخر قرار گیرد پیامبر بزرگ اسلام حضرت
محمد □ یاران خود را همیشه توصیه به کار
و عمل می نمودند چنانکه فرموده اند :
(اگر کسی از شما ریسمانی را گرفته
وهیزم برپشت خویش بیاورد، و آنرا بفروشد،
خداوند □ رویش را از آتش دوزخ باز می
دارد) ¹

¹ - متفق علیه.

قسمتي از مال مردم را به ناحق بخوريد در
حاليكه شما مي دانيد).

يعني كسي از شما مال ديگري را به

ناحق نخورد پس درين قمار، فريب، غارت
انكار حقوق ديگران و گرفتن مال كسيكه وي
بدادن آن راضي نباشد و يا اينكه شريعت آنرا

حرام گفته باشد اگر چه به توافق طرفين

صورت گرفته باشد مانند پولي كه از راه زنا
بدست آورده شود، و مبلغی كه به فال بين
داده می شود، و پول شراب و خنزير و غيره
داخل است .

پيامبر اسلام ص زشتي روزي حرام را

چنين بيان مي كنند: (اي مردم! حقا كه

خداوند □ پاك است، جز پاك چيزي ديگر را

دست خود را بسوي آسمان بلند مي نمايد
و می گوید : اي پروردگار ! اي پروردگار !
ای پروردگار! در حالیکه خوراکش و
نوشیدنش از حرام، پوشاکش از حرام و از
حرام تغذیه نموده پس چگونه دعایش
مستجاب گردد؟! ¹.

ازکعب بن عجره □ روایت است که
پیامبر خدا □ فرمودند: (اي کعب پسرعجره
! گوشتي که از حرام بروید، آتش دوزخ
سزاوارش است) ².

لذا از این آیات و احادیث روشن مي
گردد که حصول رزق حلال سبب خوشبختي
مسلمان در دنیا و آخرت شده بر عکس

¹- روایت مسلم 3/85.

²- روایت ترمذی 2 / 513.

کسب حرام انسان را به بدبختی های
دنیوی و اخروی کشانیده مانع قبول دعا و
عبادت وی می شود. پس هر آنچیزی را که
اسلام ، خوردن، تعامل ، و استعمالش را
حرام قرار داده یا اینکه باعث ضرر می شود،
تجارت و زراعت آن نیز حرام است مانند
زراعت و تجارت مواد مخدر. این عذر
پذیرفته نمیشود که شخصی بگوید من مواد
مخدر را کشت می کنم تا بالای کفار
بفروشم، مسلمان اجازه ندارد اشیای حرام
را رواج دهد و اجازه ندارد حیوان خنزیر را
پرورش داده و بالای نصاری بفروشد ، پیامبر
خدا ﷺ فروش انگور حلال را بالای کسیکه از
آن شراب می سازد حرام قرار داده است.

فلهذا حصول رزق و دارائی از راه مواد مخدر
چه زراعت یا تجارت باشد، حرام بوده باعث
بدبختی ها و رنجها می شود، چنانکه
بسیاری از پیشه وران این مواد در ابتداء پول
هنگفتی را بدست می آورند ولی بلاّخره به
مشکلی دچار می شوند که همه دارو ندار
شان به بادفنا رفته و تهیدست می شوند،
پس باید از چنین مردمان عبرت گرفت، و از
خداوند خواستار روزی پاک و حلال شد، و در
پی کارها و پیشه های مباح شویم، تا
رضامندی خداوند را حاصل نمایم.
(مترجم)

تعريف مواد مخدر

تعريف لغوي مواد مخدر - مخدرات يا

مخدر از کلمه (الخدر) گرفته شده که بمعنای ضعف سستی ، نرمی و ناتوانی است همچنان به معنای سردی نیز آمده ، در مجموع معنای ترس، کندی، حیرانی، تردد، تنبلی، بی غیرتی و بی همتی را در بر می گیرد و همه این صفات در شخص معتاد به مواد مخدر و هرنشه کننده دیگرچه جامد و چه مایع باشد، پیداست.

تعريف اصطلاحي مواد مخدر: در

باره مواد مخدر تعريفات زيادی آمده که بهترين اين تعريف ها اينست: (هر مواد خام يا ساخته شده که دارای عناصر تحريك کننده يا تسکين دهنده که در غير موارد

طبی یا صنعتی بکار برده شود و استعمال این مواد شخص را به مداومت و عملی شدن و معتاد شدن بکشاند و ضررهایش بالای افراد اجتماع چه از نگاه جسمی یا روحی و یا اجتماعی ظاهر گردد مواد مخدر گفته می شود) این تعریف همه انواع و اقسام مواد مخدر موجوده را در عصر حاضر و آنچه در آینده کشف شود در بر می گیرد.

انواع مواد مخدر:

مواد مخدر را میتوان به سه دسته

تقسیم نمود:

1- مواد مخدر طبیعی که از

نباتات بدست می آید

مثل چرس ، افیون ،

(کوکنار)، نبات پان و
تنباکو.

2- مواد مخدر مصنوعی:

این مواد از شیرۀ نباتات
مخدر گرفته شده و بعد
از تعاملات کیمیاوی
ساده که بالای آنها اجرا
می گردد و در نتیجه
شکل آنها تغیر میدهد، و
عبارت از هیروئین ،
کوکائین ، کودائین و
موروفین می باشد.

3- مواد مخدر اختراع شده
: این مواد مخدر با دو

نوع بالاکه از نباتات و یا
شیره آن بدست می آید
ارتباطی نداشته و از
بعضی مواد کیمیاوی
ترکیب شده بدست می
آید ولی تأثیر آن همانند
مواد مخدر طبیعی و
مصنوعی می باشد
مانند مواد خواب آور ،
ضد خواب ، تسکین
دهنده و بیهوش کننده،
و خطرناکترین این مواد
که استعمال کننده را
معتاد میسازد همانا

هیروئین ، کوکائین ،
مورفین ، افیون ، چرس
میباشد.

حکم مواد مخدر

دین مبین اسلام انسان را به همه
خوبی ها و استفاده از هر آنچیزیکه مفید
تمام میشود امر نموده و از هر آنچیزیکه
زیان آور است منع می نماید قسمیکه در
حدیث شریف آمده: (به خود و دیگران
زیان مرسان)¹ به همین منظور استفاده از
مواد مخدر را دین اسلام حرام قرار داده
است چون باعث ضرر جسمی و مفسد
زیادی می شود، و همانطوریکه شراب و
سائر مواد نشه آور ضررهای بی شماری

¹- روایت ابن ماجه

ترجمه: (آنهائیکه پیامبر نبی امی-
ناخوان- را پیروی می کنند که نام او را در
نزد خود هم در تورات وهم در انجیل نوشته
می یابند، ایشانرا به معروف یعنی پسندیده
امر می کند و ایشان را از منکر یعنی
ناپسند باز می دارد، و برای شان چیزهای
پاک را حلال می گرداند و برای شان
چیزهای پلید را حرام می سازد و بارهای
سنگین شان، و طوقی را که برگردن شان
است برمی دارد).

علما ازآیه مبارکه فوق این اصل
مسلم را استنباط نموده اند که هر چیز
خوب و پاکیزه مباح وهر چیزپلید و خبیث
حرام می باشد. پس اگر ما مواد مخدر را

باشد که رستگار شوید، بی گمان شیطان می خواهد تا به وسیله شراب و قمار دشمنی و نفرت را میان شما ایجاد کند، و شما را از ذکر خداوند و از نماز باز دارد، پس آیا شما ازین اعمال ناشایسته اجتناب نمیکنید؟!).

در آیات فوق که خداوند □ شراب را به تدریج را برانسان حرام قرارداده ،زیان های گوناگون آنرا نیز بیان نموده است و کلمه (خمر) یعنی شراب به معنای پنهان و پوشش می باشد(عقل را می پوشاند) پس همین خواص بلکه بالاتر از آن در مواد مخدر وجود دارد.

ترجمه: (و خود را بدست خویش به تهلکه
نیندازید).

این دو آیت > فظ صحت بدن و عدم
افگندن نفس را در هلاکت، بالای انس آن
و ا جب قرار میدهد (در صورتیکه مصلمحت
بالاتر مانند جهاد در راه خداوند وجود نداشته
باشد) حال آنکه علم طب ضررهای ناشی
از مواد مخدر بالای صحت و کشانیدن معتاد
به این مواد را به دیوانگی و حتی مرگ ثابت
نموده است.

اطبا و دانشمندان زیان های این مواد را
بطور مستند ذکر نموده اند، شیخ الاسلام
ابن تیمیه: و امام زرکشلی: به برخی از
ضرر های این مواد اشاره نموده اند، ابن

تیم‌په: چنن می فرماید: (چرس شد خص
معتاد را نشه نموده وی را مسد و بی
هوش می نماید، نامردی، زن صفتی و
دیوٹی را در نفس معتاد جا می دهد حتی
بالای مزاج تأثیر نموده انسان بزرگ وقوی را
چون ا سفنج ضع یف و ناتوان گردانیده در
مقابل پرخور گردیده، و باعث دیوانگی انسان
میشود ، چنانکه سرنوشت اکثر معتادین به
این مواد به دیوانگی پیوسته است).¹

زرکشی: چنن می نگارد: (بعضی

مردم با استعمال این مواد به مرحله رسیده
اند که عقل و هوش خود را از دست داده
حتی منجر به مرگ شان شده است).²

¹ -مجموع فتاوی جلد 34 ص 205

² -زهر العریش ص 102

دلیل از سنت مطهر :

* - از عبدالله بن عمر □ روایت است که پیامبر □ فرموده است : (هر چیز نشه کننده شراب است، و هر شراب حرام است).¹

* - از جابر بن عبدالله □ روایت شده که پیامبر خدا □ فرموده اند : (آنچه مقدار زیادش نشه نماید، پس مقدار کم آن نیز حرام است).²

* - ام سلمه بچنین روایت می کند : (پیامبر خدا از هر آنچه که نشه می نماید و سستی و ناتوانی را به بار می آورد منع نموده است).³

¹ - متفق علیه

² - روایت ابو داؤد 4/87

³ - روایت احمد 4/273

احادیث بالا به صراحت شراب وهر نشه
 آور دیگر را حرام قرار داده است ، و مواد
 مخدر نیز مانند سایر اشیای نشه آور داخل
 این حکم بوده بلکه در هلاك نمودن واز بین
 بردن انسان به مراتب بلندتر از آنهاست.
 ابن حجر: در فتح الباري چنین می
 فرماید: (بدون قید ، علما از فرموده پیامبر
 ص) هر نشه آور حرام است) استنباط نموده
 اند که هر آنچه نشه آور است ، اگر چه
 آشامیدنی هم نباشد، حرام است، پس
 چرس و غیره درین حکم داخل است).¹
 عظیم آبادی: قول طیبی: را در عون
 المعبود چنین نقل می کند: (بعید نخواهد
 بود که در حرام بودن چرس و بنگ و هر آنچه

1- فتح الباري 10/38

که باعث سستی و زوال عقل می شود ، از این حدیث دلیل گرفت چون سبب و علت - بی هوشی - در همه یکی است).¹

دلیل اجماع:

اجماع امت را بر حرام بودن مواد مخدر و هر آنچه که سبب بی هوشی ، مستی و نشه می شود چه ما یع باشد یا جامد، علمای ذیل تاکید می نمایند ، امثال شیخ الإ سلام ا بن تیمیه:، زرکش ی:، عظیم آبادی:، ا بن حجرالهیته می:، خطا بی: ، عرا قی:، قرا فی: وغیره وکسد یکه آنرا حلال بدانند کافراست، وامامان چهار مذهب بخاطر نبودن این مواد در عصر شان ابراز نظر نکرده اند.

¹-2- عون المعبود 10/127

دلیل قیاس:

*- در استعمال مواد مخدر تجاوز بالای نیازمندی های پنجگانه نه که اسلام در راه حفظ و نگهداری آنها با همه وسایل و امکانات کوشیده است (حفاظت از دین، جان، نسل، مال، عقل) و تجاوز بالای هر یک از این نیازمندی ها را جنایت بسیار بزرگ خوانده و بخاطر حفظ و نگهداشت فرد و جامعه مجازات شدیدی را بر جنایت کاران این نیازمندی ها وضع نموده است.

*- مواد مخدر بالای فرد و جامعه تاثیرات بد و خطرناکی، از لحاظ دینی، صحتی، اقتصادی، امنی و روانی دارد،

پس هم چو ضررهای نا شی از مواد
 مخدر در ذات خودش برای م نفع و
 سرزنش استعمال کننده آن کافیهست.
 * - مواد مخدرمانند شراب مسد لمان
 را از ذکر خداوند و از نماز باز می دارد ،
 مواد مخدرمراه با بی هوشی و نشه ،
 سستی کسالت و ضعف را به بارآورده
 که شاید ساعت ها طول بکشد ،
 خداوند □ می فرماید : □

تططططف ففوف

فقج المائدة: ۹۱

ترجمه: (بی گمان شیطان می خواهد
 تا به وسیله شراب و قمار دشمنی و
 نفرت را میان شما ایجاد کند و شما را

از ذکرها و از نماز باز دارد، پس آیا
شما از این اعمال ناشایسته اجتناب
نمی‌کنید؟!¹

استعمال مواد مخدر راه را برای
جرایم و جنایات بزرگ هموار نموده و
معتاد را به ارتکاب جرمه و جنایت می
کشاند، شد خص معتاد به مواد مخدر
بخاطر بدست آوردن این مواد جاننش را
در خطر مرگ انداخته همه سختی‌ها
را متحمل میشود و اگر ناچار آید دست
به غارت، دزدی و قتل خواهد زد،
بررسی و تحقیقات زیادی که با بعضی
زندانیان صورت گرفته است تأیید و
تصدیق‌کننده آنچه گفتیم می‌باشد.

¹ - سورت مائده / 91

حکم زراعت و تجارت مواد مخدر

زراعت مواد مخدر و تجارت آن، با وجود انگیزه های مختلفش حرام است، زیرا ضرر و زیان آن بالای فرد و جامعه بطور مسدود تقسیم تاثیر می نماید، در عین زمان همکاری با تجاوز فساد و پخش فرومایگی و همدستی با جنایت کاران و مجرمین می باشد خداوند

□ چندین می فرماید:

□ چ المائدة: ۲

ترجمه: (و در نیکو کاری و پرهیزگاری یکدیگر را کمک کنید و در گناه و ظلم کمک ننمائید).

و در سنت پیامبر بزرگ اسلام دلالی مشدخص و مسدود تندی مبنی بر حرام بودن خرید و فروش شراب وارد شده منجمله آنچه

از جابر رضي الله عنه روایت است که رسول
الله ﷺ فرموده اند: (به تاکید خداوند فروش
شراب لا شه مردار، خنزیر-خوک- و بت ها
را حرام نموده است). متفق علیه.

دلیل و واضح مبنی بر آن که خداوند
استفاده و منفعت از هر آنچه حرام است
منع نموده وجود دارد، پس خرید و فروش، و
استفاده از پول آنرا نیز حرام قرار داده
است، از ابوهریره رضي الله عنه روایت است
که پیامبر بزرگ اسلام فرموده اند:
(خداوند یهود را هلاك کند، که چربی را بر
ایشان حرام نمود سپس آنرا فروختند و از
پولش استفاده نمودند). متفق علیه.

پس نظر به دلایلی که ذکر شد به طور آشکار برای ما ثابت می شود که هر آن چیزی که دارای خواص بی هوش کننده و نشه آور-خمر- باشد حرام است و مواد مخدر نیز دارای چنین صفات بوده، مثل شراب خرید و فروش آن ممنوع و حرام می باشد.

پس هر آنچیزی را که خداوند حرام نموده است و از خرید و فروش آن منع نموده بدیهی است که تجارت با مواد مخدر نیز داخل این حکم است پس واضح می شود که تجارت با مواد مخدر و پیشه گرفتن و بدست آوردن فایده بوسیله آن حرام است، خداوند در مورد بدست آوردن مال از راه

های نامشروع چنین می فرماید: □ گگگ

البقرة: ۱۸۸

ترجمه: (و مال های خود را در بین خویش به نا حق مخورید) در مورد بدست آوردن مال از راه های نامشروع و نا حق علمای تفسیر چنین اموال را به دو دسته تقسیم نموده اند:

* - بدست آوردن مال از راه ظلم، (دزدی، خیانت، غارت) و هر آنچه که سرانجامش به این کارهای ناشایسته می کشاند.

* - بدست آوردن مال از راه های که منع قرار داده شده است مثل بدست آوردن مال از راه قمار و پیمان و قرار

داده‌های نامشروع و حرام مَثَل سودگرفتن، و فروش آنچه که خداوند منفعت بردن از آن را حرام قرار داده است، مثل شراب و هر چیزی که مَثَل شراب با شد مانند مواد مخدر، پس بدست آوردن مال از راه‌های که ذکر شد همه حرام بوده، اگرچه با توافق و رضایت هر دو طرف صورت گرفته باشد.

کسب و منفعت از راه تجارت و زراعت مواد مخدر نظر به حدیث شریف ذیل حرام می‌باشد. پیا مبر □ می‌فرماید: (به تاکید هرگاه خداوند چیزی را حرام نماید، پول آنرا نیز حرام قرار می‌دهد).¹ همینطور کشت

1 - روایت الدار قطنی 3/7

و زراعت مواد مخدر ناجایز و حرام می باشد چون این کار باعث ترویج مواد مخدر بین اقشار جامعه شده در نتیجه خشم و غضب خداوند را بار می آورد و درءین وقت کسیکه آنرا کشت می نماید به مبتلا شدن و معتاد شدن و رواج یافتن این مواد مهلك در بین مردم رضایت دارد، و معلوم است رضایت و خشنودی در گناه، گناه شمرده می شود.

چنانکه علمای فقه فروختن انگور را بالای کسیکه از آن شراب می سازد حرام قرار داده اند همچنان فروش سلاح را در وقت فتنه نیز حرام گفته اند، پس باز داشتن از کشت مواد مخدر و تجارت با آن سزاوارتر از

شراب و فروش سلاح در وقت فتنه می باشد.

پیا مبر □ چنن می فرمایند: (خداوند □
بر شراب، و شیره کش آن، و نوشنده و
ساقی آن، و فروشنده، و خریدار آن، حامل و
بار کش آن و بار شده بس ویش، و برخوردارنده
پولش، لعنت و نفرین فرستاده است).¹

ا بن حزم: در کتاب محلی می نگارد:
(هر چیزی که مقدار زیادش کسی را نشه و
بی هوش کند پس يك قطره یا اضافه تراز آن
تا مقدار زیادش شراب بوده، تصرف، فروش،
نوشیدن استعمال نمودن آن بالای ه مه
حرام است).²

¹ - روایت طبرانی در کبیر 9/50

² - محلی 562 / 7

ابن عابدین حنفی: می فرماید: (و در مورد فروش چرس از ابن نجیم: " که از علمای معروف حنفی است " پرسیده شد که آیا جایز است؟ در جواب نوشت: جایز نیست، لذا ازین جواب فهمیده می شود که ناجایز بودنش به معنای حرام بودن است...)¹

ابن قیم: می فرماید: (هر چیزی که نشه آور است خواه مایع باشد یا جامد، در حکم شراب داخل است... ولقمه نفرین شده (چرس) نظر به احادیث صحیح و مستند پیا مبر □ که طعنی در سندش و

¹ - حاشیه ابن عابدین 6/454

اجمالی در متنش نیست شراب محسوب
شده است).²

حکمت در حرام بودن مواد مخدر

دین مبین اسلام رحمتی بر بندگان
خداوند است، خداوند پیامبرش را
مخاطب قرار داده می فرماید:
□ کذکچ الا نبیاء: ۱۰۷

ترجمه: (و ترا جز رحمتی برای
جهانیان نفرستادیم).

این رحمت و مهربانی بطور آشکار در
رهائی بشریت به واسطه پیامبر بزرگ
اسلام محمد □ زمانیکه آنها را از تاریکی
به روشنی، و از نادانی و گمراهی و
پرستش بندگان، به عبادت و بندگی

²- زاد المعاد 4/463

بندگان خدا کنار گذاشت، پس در شریعت
اسلامی آنچه که بالاتر از وسع و طاقت
انسان باشد وجود ندارد و این فضل و
مهربانی و منت بزرگ خداوند □ بالای
بندگانش است خداوند □ می فرماید ﷻ
فَقُولُوا لِمَا كُنَّا

فَقُولُوا لِمَا كُنَّا
۲۲۰: البقرة

ترجمه: (و اگر خداوند بخواهد شما را به
زحمت می اندازد حقا که خداوند غالب و
باحکمت است).

برای آنکه به ما روشن گردد که چرا
اسلام مواد مخدر را حرام گفته، نظر دقیق
در تاثیر این مواد بالای نیازمندی های
پنجگانه که به اتفاق همه حفاظت و
نگهبانی از آنها واجب است (حفظ دین،

جان، نسل، مال و عقل) نظر اندازی
می نمایم.

بدون شك كه مواد مخدر تاثیر عميق
بالای این نیازمندیها نموده، بنیاد و تهداب
آنها متزلزل و ویران می سازد، و می توان
در بخش های ذیل آنها واضح ساخت:-

الف: - از جمله این نیازمندیها

یگانه چیزیکه بطور مشخص به سبب
مواد مخدر آسیب پذیر است عقل انسان
است، این نعمت بزرگ که پروردگار □
برای انسان لطف نموده و انسان بوسیله
آن راه های خیر و هدایت را درك نموده، و
پروردگار خود را عبادت می نماید. خداوند
□ در قرآن کریم عاقلان را در چند موضع

تعریف و تمجید نموده است، اما وقتیکه
عقل در راه درست و صحیح کار گرفته
نشود، جای تاسف است، خداوند □ از
حال دوزخیان در حالیکه آنها فریاد می زنند
چنین حکایت میکند:

چ الملك: ۱۰

g

ترجمه: (ومی گویند اگر در دنیا گوش
فرا می دادیم یا تعقل می کردیم حالا در
زمره اهل دوزخ نمی بودیم). در جای
دیگری می فرماید: ذت ذت ذت

ط ط ط ف ف ف ق: ۳۷

ترجمه: (بی گمان درین پندیست
برای کسیکه صاحب دل باشد یا گوش فرا
دهد و متوجه باشد).

همین عقل انسان بود که خداوند آنرا
پیشوا و جانشین در روی زمین قرار داد و
همه موجودات را برایش مسخرکرد ولی
بازهم قربانی جرعه از شراب یا پارچه از
چرس یا افیون و غیره پلیدی ها میشود!
پس افسوس به حال کسیکه عقل خود را
قربانی این چنین لذت ها و خوشی های
خیالی و کوتاه مدت نموده آنرا تباه و برباد
می دهد، این لذت و مستی های خیالی،
آفات و مصایب خطرناکی در پی دارد که
انسان را بدتر از حیوانات می سازد، پس
چه فرقی میان شخصیکه عقل خود را
توسط شراب به بربادی می کشاند و
شخصیکه بوسیله مواد مخدر آنرا تباه می

کند؟! همه دیانت های آسمانی گذشته
توجه خاص به این نیازمندیهای پنجگانه
داشته اند پس آیا ممکن است ، دین
اسلام که آخرین دیانت ها در روی زمین
است و همه خوبیهای خاص وعام را در بر
دارد راضی به آن باشد تا فردی از افراد
منسوب به آن دیوانه وار چیزی رانداند و یا
بطرف دیوانگی روان باشد؟! ابداً اینطور
نخواهد بود و این پلیدی ها را ابداً برای
آنها اجازه نخواهد داد.

ب:- مواد مخدر فساد دینی را به بار
می آورد، دینی که بخاطر آن انسان آفریده
شده است خداوند □ می فرماید: **چ**
چ اریات: ۵۶

C

بازدارد، پس آیا شما از این اعمال
ناشایسته اجتناب نمی کنید؟!؟

مواد مخدر بنده را از نماز و ذکر خداوند

باز می دارد، و هر چیزیکه مانع عبادت

بنده شود مانند شراب است و فرقی میان

آنها نیست مثل چرس، بنگ، هیروین،

افیون وغیره....پس زیان مواد مخدر بالاتر

از شراب است چون شیطان شخص معتاد

به مواد مخدر را از نماز، ذکر خداوند ،

قرائت قرآن و همه عباداتیکه به طهارت ،

و پاکی قلب و اخلاص ضرورت دارد مانع واقع

می شود، شخص معتاد به مواد مخدر ،

قادر به چنین اعمال نیک شده نمیتواند،

چون خودش فاقد عقل وهوش است

و فرقی میان پاکی و پلیدی، خوبی و بدی
را کرده نمیتواند، و اینجاست که حکمت
خداوند □ در مباح نمودن اشیای پاک و
خوب، و حرام نمودن ناپاکی ها و پلیدی
ها ثابت می شود، پس بدانیم که خداوند
□ برای بندگانش نکوئی و سودمندی را
برگزیده ولی اکثر مردم از آن غافلند.
ج: - مواد مخدر راه را برای تلف و
بربادی مال هموار می سازد همین مال
است که وسیله قوام زندگی مردم
است ، خداوند □ می فرماید: لَكَ كَثُورٌ

وَوُجُوهُ وَأَعْيُنٌ مَّرْمُورَةٌ

چ النساء: ۵

ترجمه: (و اموال خود را که خداوند آنرا وسیله قوام زندگی شما گردانیده است به بی خردان مدهید) پس شخصیکه خود را به مواد مخدر مبتلا و معتاد می نماید از نادان ترین و بی خردترین مردمان خواهد بود چون وی پول و مال خود را در راهی به مصرف می رساند که ضرر و زیان آن بطور مستقیم به عقل و بدنش وارد می شود و درین راه تا وقتی مصرف می نماید تا آنکه تهیدست و بینوا شود.

اگر ما شخصی را ببینیم که همه روزه مقداری از پول خود را می سوزاند آیا نمی گویم این شخص دیوانه است ؟ و آیا وی را

ازین عمل دیوانه وارش باز نمیداریم ؟ پس
چطور به شخصی که عقل و بدن خود را با
مال خود می سوزاند؟! نمیتوان وی را
دیوانه نامید؟!!

شخص معتاد به مواد مخدر بخاطر
بدست آوردن آن خود را در خطر مرگ قرار
داده همه سختی ها را متحمل می
شود، و اگر ناچار شود دست به دزدی،
غارت و قتل خواهد زد، این حقیقتی است
که اشخاص مبتلا به آن بخاطر بدست
آوردن این مواد به چنین اعمال ناشایسته
اقدام نموده اند.

۵:- استعمال مواد مخدر شرف، آبرو،
و پیوندها را در معرض بدنامی قرار میدهد،

انسانیکه عقل، خرد، حیا و دین خود را از دست داده باشد چطور میتواند آبرو و عزت خود را نگهدارد؟ بعضی از علما گفته اند که شخص معتاد به مواد مخدر بی غیرت و دیوث می باشد و اگر تجاوزی بالای ناموس و آبرویش صورت بگیرد اعتنائی با آن نکرده عکس العمل نشان نمیدهد.

ه:- مواد مخدر باعث امراض

گوناگون شده انسان را به هلاکت میکشاند، پس چنین مواد مهلك و خطرناك چطور برخوردی بانفس انسانی خواهد داشت، آنکه خداوند حفاظت و نگهبانی اش را برانسان واجب گردانیده و از افگندن

آن در تهلکه باز داشته است. خداوند □
می فرماید: ~ دَعَاهُ الْبِقْرَةَ: ۱۹۵
(و خود را بدست خویش به هلاکت
نیندازید) و همچنان می فرماید: چ چ
□ جَدِّ النَّسَاءِ: ۲۹

ترجمه: (و خویشتن را مکشید)
مواد مخدر راه تباهی و هلاکت را هموار
می سازد از همین جاست که شفا خانه
های عقلی و عصبی پر از قربانیان مواد
مخدر بوده اکثر آنها بسبب سکتة قلبی
چشم از دنیا می پوشند، پس اندکی
شك و تردید در حرام بودن این وبای
خطرناك كه نیازمندیهای پنجگانه را همه از
بین می برد باقی نخواهد ماند.

نگهداشت از این نیازمندی ها را
خداوند برانسان واجب گردانیده و از
هرگونه تجاوز و جنایت بالای آن منع نموده
است ، پس چگونه به چیزی راضی شد
که سرانجام انسان را به مرگ می کشاند
!؟

فتاویٰ علما و فیصله های سازمان

های جهانی در مورد مواد مخدر

*** فتاویٰ علما در باره مواد مخدر:**

از امامان مذاهب و علما در باره مواد
مخدر تا قرن ششم هجری کدام نظر و
فتوایی روایت نشده است چون در عصر و
زمان آنها این مواد وجود نداشت ، بعدها
زمانیکه علما این مواد را شناختند در باره آن
به طور مفصل صحبت نموده اند.

حالا نظریات و فتاوی بعض از علمای
مذاهب چهارگانه را بطور نمونه ذکر می
نمائیم:

*- امام التمرتلي حنفي: در شرح

متن قدوری چنین می نویسد:

(خوردن بنگ، چرس، آفیون جایز

نبوده، همه حرام است، چون

عقل را فاسد ساخته تا آنکه

شخص، معتادعیاش، هرزه، فاسد

و بی ننگ شده و او را از نماز و

ذکر خداوند □ باز می دارد) ¹.

*- ابن عابدین حنفي: فرمود: (

خوردن بنگ و چرس حرام است

زیرا هر آنچه‌زیکه به عقل خلل وارد

¹ 1- شرح الجوهرة علي متن القدوري 2/270

نموده و آنرا برهم زند، جایز نیست)¹.

* - امام قرافی مالکی : می

نگارد: (تناول افیون ، بنگ

وسیکران² بقدریکه بالای عقل و

حواس انسان تاثیر منفی نماید

جایز نیست.)³.

همچنان در تهذیب الفروق می گوید:

(علمای اهل این زمان به حرام بودن نبات

معروف به چرس که اهل فسق و فجور

آنرا استعمال می نمایند متفق اند)⁴.

¹ 2- حاشیه ابن عابدین 457 / 6

² 1- گیاهیست که با خوردن آن انسان مست می شود .

³ 2- الفروق 218 / 1

⁴ 3- تهذیب الفروق 1/214

*- ابن حجر الهيثمي شافعي : مي
فرمايد: (اگر ثابت شود که این مواد
مخدر نشه آور است و عقل را می
پوشاند استعمال آن از گناه های
بزرگ و فسوق مانند شراب است ،
پس هر آنچه یکه بانوشیدن
واستعمالش، تهدید خداوند وارد
شده، این مواد نیز در حکمش داخل
است، چون علت مشترك ((زایل
شدن عقل)) در هر دو وجود
دارد)¹.

¹- الزواجر 1/212

* - البهوتي حنبلي : ميگويد :
(و خوردن چرس نشه آور مباح
نيست.)¹ .

* - شيخ الإسلام ابن تيميه : مي
فرمايد: (اما چرس ملعون نشه
آور، مانند ديگر اشياي نشه كننده
بوده، و به اتفاق علما هر چيز نشه
آور حرام است، بلكه هر آنچه بزرگه
عقل را زایل و بي اختيار مي نمايد
خوردن و نوشيدن آن حرام است ،
اگرچه درذاتش از نشه كننده ها هم
نباشد مانند بنگ، پس هر نشه آور
سزاوار فرمان الهي (شلاق)

¹ - 2- كشاف القناع 6/188

وهرآنچیزیکه نشه آورنیست سبب
تعزیر (سرزنش) می شود¹.
ابن قیم جوزی: نگاشته: (پس در
حرام بودن فروش شراب ، فروش هر
گونه نشه آور خواه آشامیدنی باشد
یا جامد، شیره چیزی باشد یا پخته
شده، داخل است ، فلها شیره
انگور ، شراب ساخته شده از
کشمش ، خرما، جو ، جوارى، عسل
، گندم ولقمه لعنت شده (چرس)
این لقمه فسق و دگرگون کننده
همه داخل این حکم هستند.)²

¹ - مجموع فتاوی شیخ الاسلام ابن تیمیه 34/204

² - زاد المعاد 4/463

مفتی دیار مصر شیخ عبدالمجید
سلیم در جواب سوالی درباره مواد
مخدر چنین جواب ارائه کرد:
(بدون شك وشبهه که استعمال
این مواد حرام است چون باعث زیان
های بزرگ و ناگوار شده، عقل را به
تباهی کشانده، بدن را از بین می
برد، همچنان ضررهای بی شمار را از
خود بجا گذاشته که شریعت
اسلامی هرگز به استعمال آن اجازه
نمیدهد و به حرام بودن آن حکم
نموده است)¹.
9- فتوای علمای بزرگ عربستان
سعودی:

¹ - فقه السنة / 2 / 533

علمای بزرگ عربستان سعودی با
اتفاق آرا فتوای صادر نمودند که قاچاقبران
مواد مخدر اعدام گردند، و ترویج دهندگان
آن سرزنش شود، تا از شر آنها جلوگیری
صورت گیرد¹.

چنانکه کنفرانس جهانی مبارزه با
نوشابه های الکلی و مواد مخدر، که در
ساحه دانشگاه اسلامی در مدینه منوره
در سال 1402هـ برگزار گردیده بود، بر لزوم
نبرد و مبارزه علیه نوشابه های الکلی
و مواد مخدر با همه وسایل ممکنه، و بر حرام
بودن همه مشروبات الکلی و مواد مخدر،

¹ - مجله البحوث الاسلامیة عدد 12/87 عام 1405هـ

این کنفرانس اعمال خود را به پایان
رسانید.²

این بود توضیحات و فتاوی علمای
سرشناس اسلامی که بطور واضح و صریح
برتحریم مواد مخدر با انواع مختلف آن
مانند: چرس، هیروئین، افیون، بنگ،
و غیره حکم صادر نمودند.

10- فتاوی علمای اهل سنت ایران:
در آخر بحث دلیلی که جامع تمام ادله باشد
ذکر می شود و آن اینکه اگر در باره مواد
مخدر از طرف شارع □ هیچگونه دلیلی بر
حرام بودن آن نمی بود، باز هم از طریق
دیگر حرام است و آن منع کردن والیان امر (دولت)
است که والیان امر استعمال، تجارت،

2- مجله البحوث الاسلامیه 12/87

زراعت، و هم حمل و آن را ممنوع
قرار داده اند و براي آن قوانين مقرر کرده اند
و اطاعت از والي امر واجب است در حکمي
که در آن نافرمانی خدا و رسول خدا □ نباشد
بر این مسئله تمام مسلمين اجماع دارند
چنانکه علامه نووی در شرح مسلم باب
طاعة الامراء ذکر نموده اند.
از این تایید می شود که ضرر مواد مخدر از
مسکرات هم بیشتر و ممنوعیتِ شدیدتری
را در بر دارد. و به همین خاطر مقننین،
قانون تند و سختی وضع کرده و زراعت،
تجارت و استعمال آن را ممنوع قرار داده اند.
و سزاهایی برای متخلفین مقرر کرده و

شدیداً مراقب آن هستند که این همه دال بر ممنوع بودن مواد مخدر است.¹

فیصله سازمان های بین المللی درباره مواد مخدر:

*- در سال 1909 میلادی برای اولین بار کنفرانس جهانی در باره مواد مخدر دایر گردید، که کشور های اشتراك کننده خواستار بررسی مشکلات ناشی ازین مواد، و اثرهای ناگوار آن در اجتماع شدند، همچنان این کنفرانس در پایان کارش اعلامیه صادر نمود تا اقدامات لازمه در مورد مبارزه با این مواد خطرناك صورت گیرد.

¹- حاشیه رد المختار للشامي، ج 6، ص 77.

*- برای دومین بار کنفرانس جهانی
بر ضد افیون در سال 1912م در لاهای
صورت گرفت که کشورهای اشتراك
کننده متعهد شدند تا انتاج و صادر
شدن این مواد را مراقبت نمایند تا این
مواد تنها منحصر به امور دارویی گردد.
*- در سال 1925م کنفرانس جهانی
در ژنیف دایر گردید، که اشتراك
کنندگان این کنفرانس با اتفاق همه در
جلوگیری از تجارت افیون و جزای
قانونی بر قاچاقبران آن تاکید نمودند.
*- در سال 1936م کنفرانس جهانی
برای بار دوم در ژنیف دایر گردید، که از
مهمترین فیصله های آن تسلیم نمودن

مجرمین به چنگ قانون، و سهولت ارتباط با دوایر مبارزه با مواد مخدر بود. * - در سال های 1961م و 1971م و 1972م کنفرانس های متعددی مبنی بر لزوم مراقبت و پیگیری مواد مخدر، و دواهای بیهوش کننده دایر گردید. این بود فیصله های کشورهای متعدد جهان در مورد این مواد کشنده و مهلك، که در اواخر قرن بیست متوجه خطر این مواد شدند در حالیکه پیشوای بزرگ جهان حضرت محمد □ از اینگونه موادی که نشه و سستی و کسالت را بار می آورد، قبل از چهارده قرن مردم را برحذر داشته و منع نموده بودند چنانکه ام سلمه از پیامبر

بزرگ اسلامص چنین روایت می کند (پیامبر
خدا از آنچیزیکه نشه آور بوده ، سستی
وناتوانی را به بار می آورد منع نموده
است)¹.

**جزایمعتاد، رواج دهنده، قاچا، قبر،
وکشاورزمواد مخدر:**

اول:- جزای شد خص معتاد به مواد

مخدر: در مورد حرام بودن مواد مخدر و

تعین جزای شد ید برایشخاص معتاد به
آن اختلا فی در بین علما وجود ندارد،بخاطریکه
وی با مرتکب شدن چنین عمل خود را در هلاکت
می افگند،درحالیکه خداوند انسان را در کتابش

¹-روایت احمد 4/273

از این عمل منع نموده ، می فرماید: هههه

□ چ البقرة: ۱۹۵ |

ترجمه: (و خود را بدست خویش به هلاکت نیندازید). چنانکه وی با این نادانی و بی پروائی مرتکب تجاوز و جنایت بالای بزرگترین نعمتی (عقل) که خداوند بر وی ارزانی نموده، شده است و خداوند بسبب همین عقل انسان را وادار به طاعت اوامرش نموده است.

مگر در مورد اینکه شخص معتاد به مواد مخدر مستحق چه جزائی میشود؟ آیا جزای شراب بروی لازم میشود یا اینکه سرزنش و تعزیر میشود؟ از علما دو قول روایت شده که رأی راجح و صحیح همان است که جزای

شخص معتاد به مواد مخدر همانا فرمان الهی (شلاق) است مانند کسیکه شراب نوشیده باشد، این نظر شیخ الاسلام ابن تیمیه ،ابن القيم، امام ذهبی، امام زرکشی و دیگر علمای بزرگ اسلام است.

اسباب راجح بودن این نظریه:

أ- این نظریه علمای بزرگ اسلام می باشد.

ب- دلایلی که بر حرام بودن شراب آمده، مواد مخدر باتمامی انواعش چه مایع چه جامد چه نوشیدنی چه خوردنی داخل این حکم است.

ج- این حکم از طرف علمای بزرگ عربستان سعودی و سایر علمای بزرگ جهان اسلام صادر شده چنانکه قبلا

ذکر گردید، در این فتوی چنین آمده:
((کسیکه مواد مخدر را استعمال نماید در حق وی حکم شرعی شراب خواری جاری میشود، اما اگر معتاد به این مواد شده باشد و قاضی جزای شلاق را بروی کفایت نبیند، پس میتواند در مورد این چنین اشخاص اجتهاد نماید و تلاش به خرچ دهد تا جزا و سرزنش مناسب بر آنها تعیین نماید، اگر چه قتل هم باشد)¹).

دوم: جزای رواج دهنده مواد مخدر:

ترویج مواد مخدر در اجتماع مسلمانان، اخلاق و ارزش ها را از هم پاشده، درءین حال سبب نشر بدی و زشتی ها شده،

¹ - مجلة البحوث الاسلامیة 12/78.

ك مك و همكاری در گناه و تجاوزگری كه
خداوند □ بندگانش را از آن برحذر نموده، می
باشد. خداوند □ می فرماید:
المائدة: ۲ ترجمه: (و در گناه و ظلم ك مك
نمائید).

بنا براین لازم است كه جزای آن باز
دارنده و نكوهش كننده باشد هر چند جزای
چنین اشخاص به حد قتل هم برسد،
چنانكه در متن فتوای علمای بزرگ سعودی
در باره مواد مخدر آمده: (و كسیكه مواد
مخدر را ترویج میدهد، چه از نگاه ساختن، یا
وارد نمودن، یا خرید و فروش آن، یا هدیه
نمودن آن به كسی، و یا غیره راه های دیگر ،
همه در نشر و پخش و ترویج آن يكسانند.

اگر برای اولین بار به اینکار اقدام نموده باشد لازم است که جزا و سرزنش سخت بروی تطبیق گردد، مثل حبس، شلاق و یا جریمه مالی یا هردو باهم، نظریه مقتضای حال شخص که قاضی هر آنچه را در حقیقت مناسب میبیند، و اگر این عمل دو باره از وی تکرار شد، پس جزای برایش تعیین گردد تا مردم از شرش رهائی یابند، اگر چه به حد قتل هم برسد، چونکه این شخص با این عملش از جمله مفسدین در روی زمین و از جمله کسانیست که جرایم در نفسهای شان بطور بنیادی و عمیق جا گرفته و از آن خلاصی ندارند، علما این مسأله را نیز

بررسی نموده اند که قتل نوعی از انواع تعزیر و سرزنش می باشد)¹.

سوم: جزای قاچاق بران مواد

مخدر: -

قاچاق مواد مخدر تاثیرات بد بالای فرد و اجتماع همانند رواج دهنده آن دارد، بلکه بالاتراز آن است، بنابراین لازم است که جزا و کیفر قاچاق بران این مواد همانند و یا اضافه تر از ترویج دهندگان آن باشد، سازمان علمای بزرگ عربستان در باره قاچاقبران مواد مخدر چنین فرمان صادر نموده اند: (حکم جزای قاچاق بران مواد مخدر، قتل است، چون به سبب قاچاق این مواد، و

¹ - مجلة البحوث الإسلامية 12/78

داخل نمودنش در بین اجتماع، فساد بزرگ را به بار آورده و خطر آن نه تنها بالای خود قاچاق بر، بلکه بالای همه امت وتوده ها متوجه خواهد بود، وارد کننده این مواد و شخصیکه آنرا از خارج بدست می آورد سپس برای ترویج دهندگان این مواد را تهیه می کند همه شان در يك صف قرار دارند)¹.

چهارم: جزای کشاورزان مواد مخدر :

کسیکه مواد مخدر راکشت می نماید و یا به صنعت آن می پردازد همه در يك حلقه با ترویج دهندگان این مواد قرار دارند، فلذا جزای کشاورزان این مواد تعلق به اجتهاد قاضی یا حاکم مسلمان دارد، اگر با سوختاندن، یا از بین بردن کشتزار،

¹ - مجلة البحوث الإسلامية 12/78

یاسرزنش کشاورز، با شلاق زدن و یا حبس نمودن، یا تعیین جریمه مالی بروی میتواند مانع این عملش در آینده شود، پس این کار را بکنند، اگر کشاورز دو باره به این عمل دست زد، قاضی میتواند حکم به قتل وی کند، چون کشتت مواد مخدر از جمله بدترین انواع فساد و نشر فرومایگی و اعلان منکرات در اجتماع می باشد و قبلاً جزای ترویج دهندگان این مواد را ذکر نمودیم، و جزای آنها بر کشاورزان مواد مخدر کاملاً قابل تطبیق است . والله اعلم.

خواننده گرامی: جزاهای را که علمای

گرام بر معتادان و ترویج دهندگان و قاچاق بران و کشاورزان مواد مخدر تعیین نموده اند

مبنی بر دلایل ذیل که در مورد منع خوردن مال از کسب حرام، نشر و پخش فساد و فرومایگی در اجتماع، و خرید و فروش آنچه را شریعت حرام قرار داده است می باشد از جمله:-

اولا:- خداوند □ می فرماید: **گَگَگَگَ**
□ چ البقرة: ۱۸۸.

ترجمه: (و مال های خود را در بین خویش به ناحق مخورید).

دوم:- خداوند □ می فرماید:
چ المائدة: ۲

(در نیکوکاری و پرهیزگاری یکدیگر را کمک کنید و درگناه و ظلم کمک ننمائید).

سوم: - خداوند □ می فرماید

چچچچچ
چچچچچ
چچچچچ

ککککک
گگگگگ
ببببب
گگگگگ

گچگ المائدة: ۳۳

ترجمه: (بی گمان جزای کسانی که با خداوند
و رسول او به جنگ برمی خیزند و به
فسادکاری در زمین سعی می ورزند اینست
که کشته شوند یا به دار زده شوند یا
دستها و پاهاى شان از طرف مخالف^(۱)
بریده شود یا از زمین دور ساخته شوند
(تبعید شوند).

^۱ - یعنی دست راست و پای چپ شان، والله اعلم

چهارم:- پیا مبر □ می فرما ید: (به تاک ید
خدا و ند فروش شراب ، لا شه مردار، خنز یر
وبت ها را حرام نموده است)¹

پنجم:- پیا مبر □ می فرما ید: (خدا و ند
یهود را هلاک نما ید ،خدا و ند چر بی را
برایشان حرام نمود سپس آنرا فروختند و از
پولش استفاده نمودند)².

ششم:- پیا مبر □ می فرما ید: - (بی
گمان هرگاه خدا و ند چیزی را حرام نما ید،
پولش را نیز حرام قرار میده د)³ .

هفتم:- پیا مبر □ می فرما ید: -
(خدا و ند □ بر شراب، و شیره کش آن ، و
نوشنده، و ساقی آن، و فروشنده و خریدار

¹- متفق علیه.

²- متفق علیه.

³- روایت دار قطنی 3/7.

آن ، وبار کش آن و بارشده بسد ویش، وبر
خورنده پولش لعنت و نفرین فرستاده
است)¹.

پس مواد مخدر بدتر از شراب است به
همین منظور هر که در تجارت، کشت، ترویج
و قاچاق این مواد به هر شکلی از اشکال
و هرگونه انگیزه سهم داشته باشد مورد
نفرین خداوند قرار خواهد گرفت و
مستحق جزای دنیوی و اخروی میگردد.

خوشا به حال آنکه به سخن گوش فرامی
دهد ، و از پسندیده و شایسته پیروی می کند.

¹- روایت طبرانی 9/50.